

FROMHETENS YOG

Krishn sa gjentatte ganger til Arjun mot slutten av kapittel 11 at hans kosmiske form som han hadde manifestert for ham, aldri var blitt sett av noen tidligere og ville ikke bli sett av noen i framtiden. I stedet for å bli sett ved hjelp av botsøvelser eller yagya eller veldedighet, kan han lett bli kjent og tilnærmet – slik Arjun har sett ham – ved urokkelig hengivelse og kontemplasjon som er konstant og uavbrutt som en strøm av olje. Så Arjun ble formant til å vie seg til Krishn og huske ham. Han skulle utføre den forordnede gjerning og enda bedre ved å overgi seg til ham. Fast og ensidig hengivenhet er midlet til oppnåelse av det øverste mål. Dette pirret naturligvis Arjuns nysgjerrighet etter å få vite hvilken av de to typer hengivne, de som tilber den manifesterte Gud og de som kontemplerer den ikke-manifesterte Ånd, er den beste.

Arjun har faktisk stilt dette spørsmålet for tredje gang her. Han spurte Krishn i kapittel 3 hvorfor han oppfordret ham til å påta seg en forferdelig oppgave hvis han mente at Kunnskapens vei var bedre enn Den uselviske handlingens vei. Ifølge Krishn er handling nødvendig for begge veier.

Men til tross for dette – hvis et menneske behersker sine sanser med unaturlig vold og likevel ikke klarer å glemme objektene deres, er han en arrogant svindler og ikke et menneske med kunnskap. Så Arjun ble rådet til å utføre den foreskrevne oppgaven, gjerningen yagya. Yagya-måten, som er en spesiell form for tilbedelse og som gir adgang til det øverste mål, ble så belyst. Hvilken forskjell

er det så på Kunnskapens vei og Den uselviske handlingens vei hvis den samme handling – gjerningen yagya – må begynnes på i begge tilfeller? Mens den hengivne tilbeder engasjerer seg i gjerningen yagya etter å ha overgitt seg selv og handlingen til den ønskede Gud, gjennomfører kunnskapens yogi den sammen handlingen med korrekt innsikt i sin egen styrke og tillit til den.

Arju ønsker videre å få vite av Krishn i kapittel 5 hvorfor han enkelte ganger anbefalte handling utført av Kunnskapens vei og andre ganger handling utført av Den uselviske handlingens vei. Han ville vite hvilken av de to som var den beste. På dette tidspunktet visste han at handling var en felles faktor for begge veiene. Men likvel stilte han Krishn dette spørsmålet fordi han sto overfor problemet med å velge den beste vei. Han ble fortalt at selv om søkende når det ønskede mål ved å følge enten den ene eller den andre veien, er Den uselviske handlingens vei bedre enn Kunnskapens vei. Uten å utføre uselvisk handling, kan et menneske verken bli yogi er en sann opplyst. Kunnskapens vei er også umulig å tilbakelegge uten handling og er belemret med flere hindringer.

Nå, for tredje gang, spør Arjun Herren hvilken av de to hengivne, han som er ham hengiven med perfekt konsentrasjon og han som går Kunnskapens vei og kontemplerer det ikke-manifesterte, udødelige prinsipp, er den beste.

1. "Arjun sa: 'Hvilken av de to typene urokkelig hengivne, han som alltid tilber deg i din legemliggjorte form og den andre som mediterer om din udødelige, ikke-manifesterte Ånd, er best i sin mestring av yog?'"

Enten de tilber Krish med selvoppgivelse, en følelse av identitet med ham og med fast konsentrasjon, eller de tilber den ikke-manifesterte og udødelige Gud som han forblir i med tillit til seg selv i stedet for selvoppgivelse, følger de begge veien som er forordnet av ham. Men hvilken av de to er best? Krishn svarer på dette spørsmålet slik.

अर्जुन उवाच

एवं सततयुक्ता ये भक्तारस्त्वां पर्युपासते ।

ये चाप्यक्षरमव्यक्तं तेषां के योगवित्तमाः ॥१॥

2. "Herren sa: 'Jeg tror de er de beste av alle yogier som alltid mediterer om meg med konsentrasjon og tilber (den legemliggjorte, manifesterte Gud) med sann tro.'"

3-4. "Og de som behersker alle sine sanser godt, alltid tilber Den øverste ånd som er hinsides tanke, altgjennomtrengende, undefinerbar, fylt med likevekt, uforanderlig og ubevegelig og formløs og uforgjengelig, med total konsentrasjon og som tjener alle skapninger som ser dem med et likt øye, når fram til meg."

Disse attributtene ved Gud er ikke forskjellige fra Krishns, men –

5. "Å nå perfeksjon for mennesker som er den formløse Gud hengiven, er vanskeligere, for de som føler seg narret av deres fysiske kropp, får større problemer med å virkeliggjøre det ikke-manifesterte."

Fullendelse er vanskeligere for tilbedere som er hengivne den Gud som er blottet for alle kvaliteter (nirgun) på grunn av deres tilknytning til den fysiske eksistens. Å nå den ikke-manifesterte, formløse Gud er ytterst vanskelig så lenge den tilbedende er stolt av sin fødsel og dyktighet.

Yogeshwar Krishn var en Gud-lignende, fullendt lærer, og den ikke-manifesterte Gud var manifestert i ham. Ifølge ham begynner den søkende, som i stedet for å søke ly under en vismann, fortsetter i tro på sin egen styrke, kjenner sin nåværende situasjon og hvordan den vil bli i tiden som kommer og med bevissthet om at han til slutt erkjenner sitt eget ikke-manifesterte og tenker at Den øverste

श्रीभगवानुवाचः मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते ।
श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततमा मताः ॥२॥
ये त्वक्षरमनिर्देण्यमव्यक्तं पर्युपासते ।
सर्वणगमचिन्त्यं च कूटस्थमचलं ध्रुवम् ॥३॥
संनियम्येन्द्रियग्रामं सर्वं समबुद्धयः ।
ते प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूहिते रताः ॥४॥
क्लेशोऽधिकतरस्तेषामव्यक्तासक्तचेतसाम् ।
अव्यक्ता हि गतिर्दुःखं देहवद्विरवाप्यते ॥५॥

ånd ikke er noe forskjellig fra ham og at han er "ham". Ved å nære slike tanker og uten å vente på oppfyllelse, begynner han å føle at kroppen hans er det egentlige "ham". Dermed vandrer han rundt i den dødelige verden, sorgens tilholdssted og kommer til slutt inn i en blindgate. Men slik er det ikke med den tilbedende som går videre under Krishns nådige ly.

6-7. "Og, O Parth, jeg fjerner snart mye hengivne tilbedere som har festet sitt sinn til meg og som kommer under mitt ly og som vier hele sin handling til meg, hele tiden kontemplerer og tilber meg – den manifesterte Gud – med urokkelig besluttsomhet, fra den dødelige verdens avgrunn."

Krishn tilskynder så Arjun til slik hengivenhet og kaster lys på veien som kan føre til fullendelse.

8. "Det er overhodet ingen tvil om at du vil forbli i meg hvis du vier ditt sinn og intellekt til meg."

Krishn er klar over sin elevs svakhet, for Arjun har tilstått tidligere at han synes beherskelse av sinnet er like vanskelig som å beherske sinnet. Derfor skynder han seg å legge til:

9. "Hvis du ikke klarer å konsentrere deg fast om meg, O Dhananjay, søk meg med den uopphørlige praksisens yog (abhyas-yog)."

"Praksis" betyr her å trekke sinnet gjentatte ganger tilbake fra det området det har streift om til og feste det på det ønskede mål. Men hvis Arjun ikke engang klarer dette, bør han bare lengte etter Krishn – bare hengi seg til tilbedelsen. Hvis alle tankene og gjerningene hans bare er for Krishn, vil han få oppfyllelsen å erkjenne ham.

ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि संन्यस्य मत्पराः ।
अनन्येनैव योगेन मां ध्यायन्त उपासते ॥६॥
तेषामहं समुद्धर्ता मृत्युसंसारसागरात् ।
भवामि नचिरात्पार्थ मय्यावेशितचेतसाम् ॥७॥
मय्येव मन आधत्स्व मयि बुद्धि निवेशय ।
निवासिष्यसि मय्येव अत ऊर्ध्वं न संशयः ॥८॥
अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोषि मयि स्थिरम् ।
अभ्यासयोगेन ततो मामिच्छाप्तुं धनंजय ॥९॥

10. "Hvis du ikke engang er i stand å følge praksisens vei, kan du sikre oppfyllelsen ved å utføre handlinger som bare er tiltenkt meg."

11. "Hvis du ikke engang klarer dette, gi avkall på alle handlinger frukter og søk tilflukt i min yog med et gjennomført undertrykt sinn."

Hvis Arjun ikke engang klarer dette, bør han oppgi alle ønsker om belønninger for handling og alle tanker på fortjeneste og tap, og med en fornemmelse av selvpoppivelse finne ly under en vismann med en fullendt Sjel. Den foreskrevne handling vil da begynne spontant under tilskyndelse fra denne fullendte lærer.

12. "Siden kunnskap er bedre enn praksis, meditasjon bedre enn kunnskap og avkall på handlingens frukter bedre enn meditasjon, blir fornektelse snart belønnet med fred."

Å engasjere seg i handling ved hjelp av Kunnskapens vei er bedre enn bare beherskelse av sinnet. Meditasjon er bedre enn fullendelse av handling gjennom kunnskap fordi det ønskede mål er alltid til stede i kontemplasjon. Men enda bedre enn kontemplasjon er å gi avkall på alle handlingens frukter, for når Arjun har gitt avkall på alle handlingens frukter og overgitt seg til det ønskede mål med tanke på å realisere det, bæres byrden ved yog av den tilbedte Gud. Denne typen fornektelse følges snart av oppnåelse av absolutt fred.

Krishn har hittil sagt at yogien som utfører uselvisk handling med en fornemmelse av selvpoppivelse, har en fordel framfor den som følger Den uselviske handlings vei og som tilber det ikke-manifesterte. De utfører begge den samme handlingen, men det finnes flere hindre på den sistnevnte

अभ्यासेऽप्यसमर्थोसि मत्कर्मपरमो भव ।
मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्सिद्धिमवाप्स्यसि ॥१०॥
अथैतदप्यशक्तोऽसि कर्तुं मद्योगमाश्रितः ।
सर्वकर्मफलत्यागं ततः कुरु यतात्मवान् ॥११॥
श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्दधानं विशिष्यते ।
ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छान्तिरनन्तरम् ॥१२॥

veien. Han har ansvaret for fortjeneste og tap selv, mens byrden til den hengivne tilbeder bæres av Gud. Han oppnår altså snart fred som et resultat av sin fornektelse av handlingens frukter. Krishn regner nå opp attributtene til mennesket som når fram til en slik ro.

13-14. "Den hengivne som ikke føler ondskap mot noen og elsker alle, som er medfølende og uten tilknytning og forfengelig, som ser likt på sorg og glede og er tilgivende, utstyrt med en stødig yog, like tilfreds med både fortjeneste og tap, behersket i sinnet og meg hengiven med fast overbevisning, er meg kjær."

15. "Den hengivne som ikke uroer noen og ikke blir urolig av noen og som er frigjort fra selvmotsigelsene i glede, misunnelse og frykt, er meg kjær."

Bortsett fra disse kvalitetene er denne tilbederen også en som verker opphissert eller blir opphisset av noe vesen og som er blottet for glede, elendighet, frykt og alle slike distraksjoner. En slik tilbeder er elsket av Krishn.

Dette verset er mest gagnlig for tilbedere, for de bør opptre slik at de ikke sårer andres følelser. De må være slik selv om andre ikke handler på samme måte. Ved å være verdslig-sinnet kan de ikke unngå å gi etter for giftige fordømmelser. Men uansett hva de sier for å anklage og sære, burde det ikke forstyrre og avbryte den søkendes meditasjon. Uansett hva de gjør, bør hans tanker være stødige og hele tiden konsentrert om den tilbedte Gud. Det er hans plikt å beskytte seg mot angrepene fra mennesker som er – så å si – beruset og sanseløse.

अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः करुण एव च ।
निर्ममो निरहंकारः समुदःखसुख क्षमी ॥१३ ॥
संतुष्ट सततं योगी यतात्मा वृद्धनिश्चयः ।
मय्यर्पितमनोबुद्धिर्यो मद्भक्तः स मे प्रियः ॥१४ ॥
यस्मान्नोद्विजते लोको लोकान्नोद्विजते चयः ।
हर्षामर्षभयोद्वेगैर्मुक्तो यः स च मे प्रियः ॥१५ ॥

16. "Den hengivne som er frigjort fra begjær, er ren og dyktig i sin oppgave, upartisk, fri fra sorg og som har oppnådd en tilstand av handlingsløshet, er meg kjær."

Det mennesket er rent som er frigjort fra begjær. "Dyktig" betyr at han kan utføre på en god måte tilbedelse og meditasjon, den ene forordnete handling. Han er ikke påvirket av hell eller uhell, han er fri fra sorg og har gitt opp alle foretakender fordi det ikke er noe igjen av verdi han kan gi seg i kast med.

17. "Den hengivne som er verken glad eller misunnelig, ikke plagd eller bekymret, og som har gitt opp alle gode og onde handlinger, er meg kjær."

Det er toppen av hengivelse når den tilbedende ikke ønsker noe av verdi eller er i besittelse av noe som ikke er fromt. Den tilbedende som har nådd dette stadiet, har Krishn kjær."

18-19. "Den stødige tilbedende som ser likt på venner og fiender, ære og vanære, kulde og varme, lykke og sorg og som er atskillt fra verden, likegyldig overfor bakveskelsler og ros, meditativ, tilfreds med alle former for fysisk livsopphold og fri fra tilknytning til stedet der han bor, er meg kjær."

20. "Og de tilbedende som hviler i meg og smaker den nevnte dharmes nektar i en uselvisk ånd, er meg kjærest."

अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः ।
सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्तः स मे प्रियः ॥१६ ॥
यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न काङ्क्षति ।
शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान्यः स मे प्रियः ॥१७ ॥
समः शत्रौ च मित्रे तथा मानापमानयोः ।
शीतोष्णसुखदुःखेषु समः सङ्गविवर्जितः ॥१८ ॥
तुल्यनिन्दास्तुतिमौनी संतुष्टो येन केनचित् ।
अनिकेतः स्थिरमतिर्भक्तिमान्मे प्रियो नरः ॥१९ ॥
ये तु धर्म्यामृतमिदं यथोक्तं पर्युपासते ।
श्रद्धधाना मत्परमा भक्तास्तेऽतीव मे प्रियाः ॥२० ॥

I det siste vers i dette kapitlet legger Krishn til at han elsker de tilbedende mest som søker tilflukt i ham og deltar i den nevnte udødelige dharmas substans.

På slutten av forrige kapittel sa Krishn til Arjun at ingen har sett ham tidligere, og ingen kommer til å få se ham senere slik han har skuet ham. Men den som tilber ham med stødig hengivenhet og kjærlighet kan se ham, kjenne hans innerste vesen og bli ett med ham. Med andre ord, Den øverste ånd er en enhet som kan bli virkeliggjort. Arjun bør derfor være en kjærlig hengiven.

I begynnelsen av dette kapitlet ønsket Arjun å få vite av Krishn hvilke av de to typer hengivne, de som tilber ham med ensidig hengivenhet og de som kontemplerer den udødelige, ikke-manifesterte Gud, er de beste. Ifølge Krishn erkjennes han av begge typer fordi også han er ikke-manifestert. Men det finnes vanskeligere hindre på de søkendes vei som er den ikke-manifesterte Gud hengivne med et godt behersket sinn. Så lenge den fysiske kroppens skall finnes, er det smertefullt å nå den formløse Gud fordi denne ikke-manifesterte form nås bare når sinnet er fullstendig undertrykt og oppløst. Før dette stadiet står hans kropp selv som en hindring på den tilbedendes vei. Ved å si om og om igjen: "Jeg er, jeg er, jeg må nå fram," vender han seg mot hans egen kropp. Det er dermed større sjanse for at han skal snuble på veien. Altså bør Arjun overgi alle sin handlinger til Krishn og huske ham med stødig hengivenhet, for snart frigjør han fra verdens mørke av grunn de hengivne som mediterer om ham med ubrutt standhaftighet som en strøm av olje, med total avhengighet av ham og etter at de har overgitt alle sine handlinger til ham. Den kjærlige hengivelsens vei er altså den beste.

Arjun bør rette sitt sinn inn mot Krishn. Men hvis han ikke på denne måten kan kontrollere sitt sinn, bør han velge den standhaftige øvelsens vei. Han bør trekke sitt sinn tilbake igjen og igjen hver gang det kommer på avveie og beherske det. Hvis han heller ikke klarer å gjøre dette, bør han bare engasjere seg i handling. Handlingen er den ene – gjerningens yagya. Han bør bare fortsette

å gjøre det som passer seg å gjøre, og ikke gjøre noe annet. Enten han lykkes eller ikke, bør han fortsette med den forordnede handling. Hvis han beklagelig nok ikke engang klarer dette, bør han gi avkall på handlingens frukter og finne ly hos en vismann som har kjent virkeligheten, realisert sitt Jeg og hviler i Den øverste ånd. Denne fornektelsen vil gi ham den endelige fred.

Deretter regner Krishn opp attributtene til den hengivne som oppnår slik fred. Han er fri for motvilje mot alle vesener og er utstyrt med medlidenhet og medynk. Denne hengivne er også fri fra tilknytning og forfengelig og elskes av Krishn. Den tilbedende som noen gang er absorbert i kontemplasjon, er selvbehersket og hviler i hans Sjel, er ham kjær. Den søkende som verker skader noen eller skades av noen, er ham kjær. Den hengivne som er og som har funnet sin kurs ved å gi avkall på alt begjær og alle goder såvel som onde handlinger, er ham kjær. Den stødige, opplyste og kjærlige hengivne som tar herlighet og vanære med samme sinn, som har behersket og beroliget alle sanser, som er tilfreds med alle former for tilværelse og som er fri for alle tilknytninger til kroppen han dveler i, er ham kjær.

Denne gjennomgangen av livsførselen til tilbedende som har oppnådd den endelige fred, fortsetter fra 11. til 19. vers og er derfor av stor verdi for søkende. Krishn kommer til slutt med den endelige dommen og forteller Arjun at hengivne med stødig tro som underkaster seg hans nåde og former sin atferd i uselvskhetens ånd ifølge den evige, uforgjengelige dharmnektar som han har gjort rede for tidligere, er ham kjærest. Å engasjere seg i den foreskrevne oppgaven i den totale selvoppgivelsens ånd, er den beste framgangsmåten, for på denne måten bæres ansvaret for den tilbedenes tap og vinning av hans edle lærer-veileder. På dette tidspunkt nevnes attributtene til vismenn som har tilhold i Den øverste ånd og råder Arjun til å finne ly hos dem. Helt til slutt, ved å oppfordre Arjun til å søke tilflukt hos dem, erklærer han at han står på like for med dem.

Siden "hengivelse" sies å være den beste måten i dette kapitlet, er den med rette kalt "Hengivelsens Yog".

Slik slutter tolvte kapittel i Upanishad til Shreemad Bhagwad Geeta om kunnskapen om Den øverste ånd, vitenskapen yog og dialogen mellom Krishn og Arjun med tittelen:

"Bhakti Yog" eller "Fromhetens yog".

Slik slutter Swami Adgadanands fortolkning av tolvte kapittel av Shreemad Bhagwad Geeta i

"Yatharth Geeta".

HARI OM TAT SAT